

Asia: VN/36398/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää oman toimialansa näkökulmasta merkityksellisenä Kansaneläkelaitoksesta annettuun lakiin (731/2001) ehdotettavaa uutta 20 b §:ää, jossa säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antamissa päätöksissä ilmoitettavista tiedoista. Hallintolaista (434/2003) poiketen päätöksen tehneen virkamiehen nimeä ja yhteystietoja ei tarvitsisi ilmoittaa. Riittävää olisi sellaisen yhteystiedon ilmoittaminen, josta asianosainen voi pyytää lisätietoja päätöksestä. Ilmoitettava tieto voisi olla esimerkiksi asiakaspalvelun yhteystieto.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää vastaavan sääntelyn kehittämistä perusteltuna ja jopa välttämättömänä esityksessä kerrotuilla perusteilla (lisätietojen antamisen tarkoituksenmukainen järjestäminen sekä erilaisten päätöksentekijään kohdistuvien uhkien ehkäiseminen). Esitetyn Kansaneläkelaitoksen päätöksiä koskevan uuden säännöksen lisäksi vastaavia säännöksiä on jo nykyisin ainakin useissa verotusta koskevissa laeissa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää oletettavana kehitystä, jossa vastaavien säännösten tarvetta tullaan arvioimaan ja vastaavia säännöksiä esittämään yhä uusiin lakeihin, muun muassa ministeriön omalla toimialalla.

Edellä mainitun kehityksen toteutuessa oltaisiin tilanteessa, jossa hallintopäätösten sisällöstä säädettäisiin osin hallintolaissa ja tämän lisäksi laajasti hallinnonalakohtaisissa erityislaeissa. Työ- ja elinkeinoministeriö ei pidä tällaista kehitystä tarkoituksenmukaisena. Ministeriö toteaa tässä yhteydessä, että se pitää tarpeellisena jollakin aikavälillä hallintolain kehittämistarpeiden arviointia kaikkien ministeriöiden toimialat huomioiden.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että esitysluonnoksen perusteluosaa täydennettäisiin tarkastelemalla sitä, miten esteellisyysääntelyn ja hallinnon avoimuuden tavoitteet ja vaatimukset toteutuvat, mikäli päätösten kohteena ovat henkilöt eivät voi suoraan ja vaivatta valvoa sitä, että

päätöksen tekijä on ollut esteetön tekemään kulloinkin kyseessä olevan päätöksen. Päätöksen kohteena olevat henkilöt ovat käytännössä ainoat, jotka voivat valvoa esteellisyysäännösten noudattamista, mikä on merkityksellistä oikeusturvan toteutumisen kannalta. Ministeriön näkemyksen mukaan kokonaisuutta tulisi tältä osin arvioida erityisesti suhteessa perustuslain 21 §:ssä säädettyyn hyvään hallintoon, perustuslain 2 §:ssä säädettyyn oikeusvaltioperiaatteeseen sekä perustuslain 6 §:ssä säädettyyn yhdenvertaisuuteen.

Hjelt Jan
Työ- ja elinkeinoministeriö

Meling Timo
Työ- ja elinkeinoministeriö